

Tuomioistuinvirastolle

Asia Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistamista ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunto

Käräjäoikeusverkoston rakennetta koskeva uudistus toteutettiin vuoden 2019 alusta. Uudistuksen jälkeen käräjäoikeuksia on 20 aikaisempien 27 sijaan. Hallituksen esityksessä eduskunnalle (HE 270/2016) todettiin tuomioistuinten toimintaympäristön muuttumisen edellyttävän toimenpiteitä, joilla oikeudenhoidon korkea laatu voidaan jatkossakin turvata. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi esityksessä ehdotettiin toteutettavaksi käräjäoikeuksien rakenneuudistus, jolla käräjäoikeuksia vahvistettaisiin luomalla nykyistä suurempia hallinnollisia yksiköitä. Näin työmäärä ja resurssit voitaisiin jakaa nykyistä tehokkaammin ja tasaisemmin. Hallituksen esityksen mukaan uudistuksen tavoitteena on ollut käräjäoikeuksien rakenteellinen vahvistaminen niin, että oikeusturvan saatavuus ja lainkäytön laatu voidaan jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä tulevaisuudessakin turvata. Tämän todettiin edellyttävän käräjäoikeuksilta riittävän suurta kokoa ja näin ollen uudistuksen lähtökohtana on ollut yhdistää kaikkien pienempiä käräjäoikeuksia. Edelleen todetaan, että tavoitteena on ollut vahvistaa käräjäoikeuksia muodostamalla hallinnollisesti suurempia yksiköitä, joissa työmäärä ja resurssit voidaan jakaa nykyistä tehokkaammin ja tasaisemmin. Edelleen todetaan, että tavoitteena on ollut muodostaa käräjäoikeuksista sellaisia, että niiden henkilöstömäärä ja sitä myötä asiamäärät jakautuvat nykyistä tasaisemmin. Myös tuomarin erityisosaamista voitaisiin hyödyntää nykyistä laajemmalla maantieteellisellä alueella, mikä edistäisi kansalaisten yhdenvertaisuutta. Huomiota on kiinnitetty myös siihen, että etäisyydet toimipiteisiin eivät muodostuisi kohtuuttoman pitkiksi.

Etelä-Savon käräjäoikeuden osalta verkostouudistus tarkoitti sitä, että Pieksämäen istuntopaikka lakkautettiin samoin Savonlinnan kanslia. Savonlinnaan jäi edelleen istuntopaikka. Istuntopaikan säilyttämistä Savonlinnassa pidettiin tärkeänä.

Savonlinnan kansliassa aikaisemmin toimineen henkilökunnan virkapaikat siirtyivät Mikkeliin lukuun ottamatta kahta haastemiestä.

Etelä-Savon kärjäoikeuden työjärjestyksen liitteenä olevan juttujako-ohjeen mukaan Savonlinnan istuntopaikalla suullisessa menettelyssä käsitellään aikaisemmin Savonlinnan kansliassa käsitellyt asiat eli Heinäveden, Enonkosken, Savonlinnan, Sulkavan ja Rantasalmen kunnista tulevat asiat. Istutokäsittelyjä on ollut merkittävä määrä eli oheisen vuotta 2019 koskevan tilaston mukaan yhteensä eri asiaryhmissä 137. Edellä mainittu tilasto ei kuitenkaan kerro koko totuutta vuoden 2019 osalta, koska remonttien johdosta Savonlinnan istuntopaikka oli pois käytöstä koko tammikuun ja osittain helmikuussa. Vuoden 2020 tilastojen perusteella ei voi tehdä koronakeskeytysten johdosta johtopäätöksiä.

Vuonna 2019 voimaan tulleen uudistuksen yhteydessä asetusta kärjäoikeuksien tuomiopiireistä muutettiin siten, että tuomiopiirit määritetään tällä hetkellä maakuntajakoon perustuen. Kärjäoikeuksien tuomiopiireistä annetun asetuksen 1 §:n mukaan kärjäoikeuksien tuomiopiireihin voi kuitenkin kuulua yksi tai useampi maakunta taikka yksi tai useampi maakunnan kunnista.

Etelä-Savon kärjäoikeuden tuomiopiiri on 1.1.2019 lukien Etelä-Savon maakunta.

Nyt valmisteilla oleva sote-uudistus, jonka myötä Rantasalmi, Enonkoski, Savonlinnan ja Sulkava olisivat siirtymässä Etelä-Savon maakunnasta Pohjois-Savon maakuntaan, tarkoittaisi merkittävää muutosta Etelä-Savon kärjäoikeudelle ja sen toiminnalle. Kuten oheisesta karttaliitteestä, johon kunnittain on merkitty väestöpohja, ilmenee, Etelä-Savon kärjäoikeuden väestöpohjasta olisi siirtymässä noin kolmannes Pohjois-Savon kärjäoikeuden alueelle. On syytä kiinnittää huomiota myös siihen, että Joroinen ja Heinävesi ovat jo 1.1.2021 lukien siirtymässä pois Etelä-Savon maakunnasta.

Seuraamukset muutoksesta:

- Kaikkia henkilöryhmiä koskeva virkojen lakkauttaminen Etelä-Savon kärjäoikeudessa ja virkojen siirtyminen Pohjois-Savoon. Mikäli virkoja lakkautettaisiin samassa suhteessa kuin väestöpohja vähenee, tarkoittaisi se, että lakkautusuhan alla olisi 1/3 kärjäoikeuden viroista.
- muutoksella olisi suora vaikutus myös Etelä-Savon kärjäoikeuden toimintaan maa- ja metsäoikeutena
- Kärjäoikeusverkostouudistuksen tavoitteiden romuttuminen esimerkiksi erikoistumisen osalta vähäisen tuomarimäärän johdosta, jolla luonnollisesti olisi merkitystä myös lainkäytön laatuun. Lainkäytön laatua on erikoistumisen myötä yritetty parantaa laatien muun muassa juttujako-ohje erikoistuminen huomioon ottaen.

Käynti/postiosoite

Raatihuoneenkatu 5 F
50100 Mikkeli

Puhelin

029 56 47902

Faksi

029 56 47911

Sähköpostiosoite

etela-savo.ko@oikeus.fi
etela-savo.hallinto.ko@oikeus.fi

- Itä-Savon alueella asuvien asiointimatkan pidentyminen. Välimatka Mikkelistä Savonlinnaan on 108 kilometriä. Välimatka Savonlinnasta Kuopioon on 159 kilometriä.

Tuomioiirejä koskevalla uudistuksella ei liene tavoiteltu nyt kysymyksessä olevia vaikutuksia

Edellä mainittu huomioon ottaen Etelä-Savon kärjäoikeus ehdottaa, että asetusta kärjäoikeuksien tuomioiireistä mahdollisen sote-uudistuksen yhteydessä muutettaisiin siten, että Etelä-Savon maakunnan lisäksi tuomioiiriin kuuluisi edelleen Savonlinnan, Rantasalmen, Sulkavan ja Enonkosken kunnat.

Uudistusta koskevassa esityksessä kiinnitimme huomiota myös siihen, etteivät esityksen valmistelusta vastuussa olevat tahot ole osanneet kiinnittää riittävästi huomiota uudistuksen vaikutuksiin tuomioistuineläytöksessä. Viittaamme tältä osin esityksen sivulle 84 kohtaan 4.2.2.6, jossa todetaan ehdotetun uudistuksen vaikutuksen koskevan erityisesti hallinto-oikeuksia ja korkeinta hallinto-oikeutta. Myöskään kohdassa 4.2.2.10 sivulla 88 ei mainita tuomioistuineläytöstä.

Kysymyksessä on uudistus, jolla ei ole mitään tekemistä tuomioistuineläytöksen kanssa. Näin ollen sillä ei tulisi myöskään olla mitään vaikutuksia tuomioistuineläytöksen rakenteeseen.

Mikäli muutos toteutetaan suunnitellun mukaisesti Etelä-Savon kärjäoikeuden mahdollisuus jatkaa itsenäisenä tuomioistuimenä asetetaan vaakalaudalle.

Marja Virtanen
Laamanni
Etelä-Savon kärjäoikeus

Sali 1

16.1.

29.1.

20.2.

26.2.

27.2.

28.2.

5.3.

12.3.

13.3.

14.3.

15.3.

18.3.

19.3.

20.3.

21.3.

22.3.

25.3.

26.3.

28.3.

1.4.

2.4.

3.4.

8.4.

9.4.

10.4.

18.4.

23.4.

Käynti/postiosoite

Raatihuoneenkatu 5 F
50100 Mikkeli

Puhelin

029 56 47902

Faksi

029 56 47911

Sähköpostiosoite

etela-savo.ko@oikeus.fi
etela-savo.hallinto.ko@oikeus.fi

24.4.
25.4.
30.4.
2.5.
6.5.
9.5.
21.5.
22.5.
24.5.
28.5.
29.5.
4.6.
6.6.
10.6.
11.6.
13.6.
17.6.
18.6.
19.6.
20.6.
25.6.
26.6.
27.6.
6.8.
9.8.
12.8.
15.8.
16.8.
19.8.
20.8.

Käynti/postiosoite

Raatihuoneenkatu 5 F
50100 Mikkeli

Puhelin

029 56 47902

Faksi

029 56 47911

Sähköpostiosoite

etela-savo.ko@oikeus.fi
etela-savo.hallinto.ko@oikeus.fi

21.8.
22.8.
27.8.
29.8.
3.9.
5.9.
6.9.
13.9.
16.9.
17.9.
18.9.
19.9.
23.9.
24.9.
26.9.
8.10.
10.10.
14.10.
18.10.
22.10.
23.10.
29.10.
12.11.
13.11.
14.11.
20.11.
2.12.
3.12.
5.12.
9.12.

Käynti/postiosoite

Raatihuoneenkatu 5 F
50100 Mikkeli

Puhelin

029 56 47902

Faksi

029 56 47911

Sähköpostiosoite

etela-savo.ko@oikeus.fi
etela-savo.hallinto.ko@oikeus.fi

18.12.
19.12.
20.12.

Sali 2
22.1.
29.1.
1.2.
4.2.
7.2.
11.2.
13.2.
19.2.
5.3.
19.3.
20.3.
27.3.
1.4.
3.4.
15.4.
24.4.
14.5.
15.5.
16.5.
17.5.
22.5.
4.6.
18.6.
19.6.
24.6.

Käynti/postiosoite

Raatihuoneenkatu 5 F
50100 Mikkeli

Puhelin

029 56 47902

Faksi

029 56 47911

Sähköpostiosoite

etela-savo.ko@oikeus.fi
etela-savo.hallinto.ko@oikeus.fi

25.6.
13.8.
15.8.
27.8.
19.9.
25.9.
26.9.
27.9.
1.10.
2.10.
8.10.
23.10.
25.10.
13.11.
14.11.
15.11.
9.12.
18.12.
19.12.

Käynti/postiosoite

Raatihuoneenkatu 5 F
50100 Mikkeli

Puhelin

029 56 47902

Faksi

029 56 47911

Sähköpostiosoite

etela-savo.ko@oikeus.fi
etela-savo.hallinto.ko@oikeus.fi

